

DE PREANGER-BODE

Nieuws- en Advertentieblad voor de Preanger-Regentschappen
Banjoemas en Bagelen.

Verschijnt elken Maandag en Donderdag.

Abonnementsprijs f 2.50 per halfjaar

franco per post

bij vooruitbetaling.

Voor Nederland f 3.— per halfjaar.

Redacteur J. FABRICIUS, Bandoeng.

Uitgevers en Administrateurs
DE VRIES & FABRICIUS Bandoeng.

Agent voor Nederland:

J. A. SLEESWIJK Amsterdam.

Agent voor Bandoeng:

de heer J. W. WILS, Tjikini, Weltevreden.

TARIEF DER ADVERTENTIËN.

BIJ VOORUITBETALING:

VOOR EENE ADVERTENTIE,

die deze ruimte inneemt, éénmaal geplaatst,

één Gulden.

Voor 13-25 plaatsingen
25 pCt. korting.

Voor 26 en meer plaatsingen
50 pCt. korting.

Voor groote
Handels-Advertentiën
ruim rabat.

1e Blad.

Ons laatste avondje.

Van het verslag van ons laatste avondje, den 28en Maart door de vereeniging *Braga* ter eere van de familie Steinmetz gegeven, willen wij een hoofdartikeltje maken voor dit Nr. der *Preangerbode*.

Het was met recht eene *soirée variée* te noemen, een zeer genoeglijke avond met een afgewisseld program van tal van nummers.

De *soirée* werd geopend met een toespraak van den Heer F., den dirigent der zangvereeniging, tot den Heer en Mevrouw Steinmetz. De spreker herdacht in hartelijke en welgekozen woorden de werkdadige belangstelling, die beiden in de zangvereeniging, waarvan ZHEG. de stichter is, hadden aan den dag gelegd. Hij dankte namens de leden voor dien krachtigen steun, sprak de hoop uit dat de familie Steinmetz ook in hare nieuwe woonplaats Pekalongan de herinnering aan *Braga* nog langen tijd mocht bewaren en wenschte ten slotte de familie een goed verblijf aldaar toe.

Deze toespraak werd besloten met een fanfare-koor, dat zich met den dirigent op het tooneel had opgesteld.

Het tweede nummer op het keurig gedrukte programma — waarvan de firma *de Vries & Fabricius* eer toekomt — was de opvoering van het blijspel in één bedrijf *»Een kop thee«*.

Het tooneelstukje werd met entrain afgespeeld. *Hernance* vertolkte uitnemend hare rol. Op natuurlijke wijze gaf zij de zegepraal weder van de huwelijksrouw op de gekwetste eigenliefde, die de jaloezie in het liefhebbend hart had gelegd, zoodat ten slotte — dank zij de scherpzinnigheid van *Camouflet* — het verbroken evenwicht der echtelijke balans spoedig hersteld werd.

Ook *Camouflet*, dien de nood schrandler had gemaakt, speelde goed. Zijne vreugde over de gunstige wisseling van zijn lot gaf hij uitmuntend weder.

Baron *Villedueil*, de gepiqueerde echtgenoot, speelde als zoodanig eveneens goed; ergernis en toorn, warmte en teederheid waren de momenten, die hij goed vertolkte.

En *Jozef* kweet zich insgelijks goed van zijn knechtschap.

Na de pauze volgde een serie van niet minder dan 12 nummers vaudeville-stukken.

Van deze qualificatie zondereu wij uit de twee muziknummers, die daaronder op het programma vermeld stonden en waarvan het eerste zeer schoon werd voorgedragen door de jonge dames F. en v. L. en den Heer C.

Het was de *Serenade van Braga*, voor zang, viool en piano. De sympathieke stem en de lieflijke figuur van Madlle F. voldeden het publiek in hooge mate, het spel van Madlle v. L. verraaide de geschoolde pianiste en de Heer C. toonde zich een goed violist. Het tweede muziknummer was een air uit de eerste acte der *Traviata*, schoon gezongen door Madlle F., die nog een lief lied — de *Serenade* uit de *Ruy Blas* — als toegift ten gehore gaf.

Dan volgden de overige nummers — de eigenlijke vaudeville-stukken, waarvan de *Nacht-wacht* en de *Rederijkerskamer* het meest den lachlust wekten. Zeer verdienstelijk droeg de heer S. — de onder ons bekende uitvinder van de levertraan — de beide stukken voor. De komiek van den dag in een Amsterdamsch theater zou het hem niet verbeterd hebben.

Hoe hartelijk lachten wij over de snoevende, cordate taal van dien globe-trotter in de *Nacht-wacht*! De levendige, plastische schildering van den prairie-brand in het moderne Amerika, dat geheel Europa in *up to day's* achter zich laat, en die van het deerniswekkende een-boterham-met-stroop-etende Indianekind, 't welk de toerist redde uit den brand en in zijn coupe en tot zich nam als een *mak mas* — de declamator verzuimde in den gloed van zijn reisperhaal ons te vertellen wat hij er later mede deed —, en opeens die nuchtere val tot de tevredenheid met het alledaagsche waren hoogst comisch vooral om de tegenstelling. Niet waar: men kan binnen de grenzen van eigen bodem genoeg belangrijks zien en behoeft hiervoor juist niet in den vreemde te gaan reizen? Daar heb je onder andere een eenvoudig plaatsje op Java, het lieve Pekalongan — de familie Steinmetz verscherpte hare aandacht —, waar hij iets zeer merkwaardigs had ontmoet, n.l. drie Nachtwachten tegader. Hierover was hij vol lof en verwondering en als hij niet als een stoute jongen door den kleinen dikkerd, den tooneelknecht, van 't tooneel bij het oor was weggehaald, zou hij den geheelen verderen avond het publiek hebben doen schaterlachen met zijne voormiddernacht-nachtwacht-midder-nacht-nachtwacht-namiddernacht-nachtwacht-monoloog.

Dan de tweede voordracht van den Heer S., de *Rederijkerskamer*. Ze was eene reine reprise van Justus van Maurik's *Eloquentia* — en dus eene surprise — in volle actie, in levende lijve, zoo afwisselend en vermakelijk,

als wij maar zelden een voordracht van dit genre hier hoorden. Zijne gebaren en stembuiging zouden een komiek van professie ja-loersch maken.

In de voordracht *Precies zijn papa* door den Heer K. ontvingen wij een lesje in de opvoedkunde en in *Der Raritäten Sammler* door den Heer B. kregen wij heel wat specifiek Indische rareiteiten als even zoovele symbolen te zien. Het *Panopticum* vertoonde ons eene verscheidenheid van beelden van vleesch en been in uitdrukkingvolle houdingen en met betekenissvolle gelaatsuitdrukkingen, boven allen welke de fiere figuur van den grijsraad met zijn langen witten baard, die zich met wilde laten scheren, uitstak.

Ook de overige voordrachten liepen goed van stapel. Het Italiaansch quintet kweet zich lofwaardig van zijne taak door de pauzen aan te vullen met enkele concert-stukken.

Al het genotene te zamen vattend, leverde het geheel een zeer gezelligen, geanimeerden avond. Wij hopen, dat dit in dien geest niet ons laatste avondje zij, want deze perzik smaakt naar meer, en wij verwachten zulks evenmin, daar we thans weten over welke goede krachten de tooneel- en zangvereeniging *Braga* beschikt, krachten, ook die van elders, van Tjimahi afkomstig, welke door het publiek ten eerste worden gewaardeerd.

Na afloop der voordrachten werd nog gedanst, doch men was reeds genoeg voldaan om nog lang voor of bij het dansen te blijven, zoodat de rechte animo voor dit divertissement ontbrak en het meereendeel van het talrijk opgekomen publiek huiswaarts keerde.

De vereeniging *Braga* zij dank gebracht voor dezen genotvollen avond, de familie Steinmetz zij een gelukkig verblijf toegewenscht in hare nieuwe woonstede!

Nederlandsch-Indië.

BANDOENG, 31 MAART 1898.

Programma van de Muziekuitvoering.

op Donderdag den 31 Maart 1898, des avonds ten 7 ure in de Sociëteit „Corcordia.“

1 Marche	MOZART.
2 Les naces de Figaro	MELJERBEER.
3 Dinorah fantasia	WAGNER.
4 Lohengrin	WALDTEUFEL.
5 Retour du Printemps „Valse“	ROSSINI.
6 Guillaume Tell, Symphonie	

In den nacht van 21 op 22 Maart 1898 is de Tjimanook buiten hare oevers getreden, waardoor aardstorting in de dessa Karedok heeft plaatsgehad, tengevolge waarvan 14 bouws sawahs verloren zijn geraakt, waarvan 5 bouws

met palawidja beplant en 9 bouws nog braak liggende.

Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor.

Aan A. M. van der Meer, is in erfpacht afgestaan een perceel groot 470 bouws, gelegen in het district Djampangtengah afdeling Soekaboemi.

Wij ontvingen de volgende circulaire ter plaatsing:

Bandoeng 25 Februari 1898.

M. M.

Hot comité, benoemd door eene vergadering van Kinaplanters, die op den 18e Januari j.l. bijeenkwamen ten huize van den heer J. R. De Vries te Bandoeng, heeft de eer ter kennis van zijne Committenten te brengen, dat de opspronkelijk bestaand hebbende inzichten en voornemens gewijzigd zijn geworden, na eene bijeenkomst met den heer H. J. Van Prehn, die op het punt staat, om naar Europa te vertrekken.

De heer Van Prehn zal pogingen in het werk stellen om eene overeeenkomst te prepareren welke zoude kunnen worden gesloten tusschen de kinine-fabrikanten in Europa eenenzijds, en de kinaplanters op Java anderzijds, in hoofdzaak o de navolgende gronds-lagen:

3/4 Deel der Java-productie van kinabast, zal, op de gewone wijze naar Europa worden gezonden en aldaar verwerkt, voor Consumptie in Europa, Amerika en Afrika, het resterende 1/4 deel zal op Java worden verwerkt, voor Consumptie in Azië en Australië. De Europeesche kinine-fabrikanten zullen medewerking verleenen tot het verbeteren (of oprichten) der fabriek op Java, welke geheel naar den eisch zal worden ingericht en van deskundig personeel voorzien.

Concurrentie op het bovengenoemde gebeid van verkoop van kinine, wordt uitgesloten.

De Fabrikanten garandeeren een Unit-prijs, overeenkomende met 1/300 van den marktprijs der Zwavelzure Kinine, met een minimum van 7 cents, m. a. w. indien de marktprijs van de Zwavelzure-kinine f 21.— is dan wordt de planter betaald met 7 cent per Unit. Stijgt de prijs van de Zwavelzure-kinine tot f 24.— dan zal de planter 8 cents ontvangen, bij f 30.— ontvangt hij 10 cent enz.

De Javasche fabriek zal 1 cent minder dan de Europeesche fabrieken per Unit betalen.

De duur der overeenkomst wordt onderling vastgesteld.

Het Comité bovengenoemd is van oordeel dat indien eene loijale samenwerking te ver-

Feuilleton.

In de Alpen

DOOR

PAUL HERVIEU.

(Vertaald voor de Preanger-Bode.)
(Slot.)

Zij zag mij een oogenblik smeekend aan en sloot toen haar venster weder. Had zij verlangd dat ik haar troosten zou, zelfs ten koste van de waarheid? Welk eene ellende!

Ik ging zeer vroeg uit en dwaalde geruimen tijd doelloos rond. De wind was naar het noorden gedraaid, maar het regende nog altijd. De wegen waren vol modder en de bergstroomden ruischten van alle kanten met groot gedruisch naar het dal. Van tijd tot tijd ontmoette ik een bergbewoner, met wien ik eenige woorden wisselde over 't weer en de toeristen, van wie niemand nog iets vernomen had. Zoo bereikte ik het gehucht Servoz en ik ontbeet in eene herberg, waarvoor twee gevangen arenden onbarmhartig krieschten, terwijl zij met hunne glinsterende oogen naar de dreigende wolkevaarten staarden. Tegen den middag hield de regen op en keerde ik naar het „Hotel de l'Ours“ terug. De wolken begonnen zich te verdeelen en op „L'Aiguille du Gouter“ zag men reeds de witte gletschers tusschen de nevelen doorschijnen. Te Chamonix had men nog geen tijding van de bergbeklimmers. Kort daarna begaf ik mij weer op weg en na een langen marsch weer terugkeerende zag ik een prachtig schouwspel. De noorden

wind had de wolken, welke den Mont Blanc sedert vier en twintig uren verborgen hadden, weggejaagd. De laatste stralen der ondergaande zon overdeekten den geheelen berg met een rozeleurig licht, maar weldra stegen er weer grauwe nevelen op, die den berg een droefgeestig voorkomen gaven. Ik kwam juist bij tijds op 't marktplein aan om de toebereidselen te zien van een doozijn gidsen, die op verzoek van den maire de ondankbare en moeilijke taak op zich genomen hadden, de verloren karavaan te gaan opzoeken. Zij gingen in de hut van „Les Grands Mulets“ den nacht doorbrengen om bij het aanbreken van den dag in de gletschers en op de sneeuwvelden de sporen der verongelukten na te gaan. Eene groote menigte ingezetenen en vreemdelingen omringden deze moedige mannen en de pastoor gaf hun zijn zegen mede op hunnen gevaarlijken tocht.

V

De nacht ging kalm voorbij. Ook mijne buurvrouw sliep, afgemat door 't weenen; want ik hoorde in de aangrenzende kamer geen geluid. Tegen acht uur werd ik wakker geschrikt door de schrille tonen van de trompet. Ik kleedde mij haastig aan en wilde juist de trap afloopen, toen Annie Martindale hare deur opende en mij wenkte. Ik schrikte van haar veranderd voorkomen. Doodsbleek met verwarde haren en nog in 't zelfde kleedje van twee dagen geleden stond zij voor mij. „Mijnheer,“ zei ze tot mij; „ik wil de waarheid weten. Welke was ook de tijding zijn moge, die gij mij brengen moet, verheel ze mij niet.“ Ik knikte toestemmend, spreken kon ik niet.

Toen ik buiten kwam, was de straat reeds vol menschen, die allen over de verkregen tijdingen discuteerden.

De chef der gidsen stond aan den telescoop en

deelde aan de omstanders mede 't geen hij zag. „Zij dalen met hun achten „Les Grandes Montees“ af; zij dragen twee personen; zij blijven stilstaan; zij verwisselen van dragers.“

Men vroeg: „En de derde? Welke zijn de twee personen, die gedragen worden? Bewegen zij zich? Kunt gij ze herkennen?“

„Neen!“ zei de chef van de gidsen, terwijl hij zich de oogen uitwreef. En zich tot een anderen gids wendende: „Beproof eens of gij 't zien kunt?“

De andere ging voort:

„Zij loopen achter elkander. Twee vooruit, twee achteraan en de dragers in 't midden. Maar ik kan ze niet herkennen! Waar zijn dan de vier andere?“

Hij liet den telescoop een beetje draaien.

„O, daar zijn zij. Zij dalen langs „Le Mur de la Cote“ af. Mijn God! daar glijdt er een uit! Bravo! Hij staat weer op! Zij komen door „le corridor“, ik kan ze niet meer zien.“

Allen spraken te gelijk.

Men vroeg elkander af:

„Zijn de terugvonden personen dood of levend?“

Wie waren zij? De twee gidsen? Of een van hen en de toerist? Wat was er van den derden geworden?“ Dat waren alle vragen, waarop men 't antwoord voorloopig schuldig moest blijven. Evenwel moest ik mijne belofte vervullen en keerde naar 't hotel terug.

Na geklopt te hebben trad ik eene kleine kamer binnen, waar eenige kleedingstukken, pantoffels en hoeden wanordelijk verspreid lagen. De kleine terrier stak zijn fijn snuitje uit een half geopen den koffer en gromde mij aan, terwijl hij zijne scherpe tandjes liet zien. Te midden van deze verwarring lag de jonge vrouw op den grond geknield. Zij stond op om mij te ontvangen.

„'t Is vreesselijk!“ riep zij uit, nadat zij mij aange-

hoord had. „Groote God! heb ik niet reeds genoeg geleden? Henry is misschien gered en ik weet het niet! Wat denkt gij er van, mijnheer? Als hij eens terugkwam met de personen, welke zijne metgezellen terugbrengen? Van hier uit kan men niemand herkennen. Misschien is hij bij degenen, die vooruit of achteraan loopen! Henry is zoo energiek en zoo vlug! Waarom brengt men er slechts twee terug, daar zij toch met hun drieën vertrokken zijn?“

Na eenig stilzwijgen voegde zij er bij:

„Ik ga zelve.“

„Maar dat is onmogelijk mevrouw! De wegen zijn onbegaanbaar! Wat zou 't u baten . . .“

Zij viel mij in de rede.

„Ik zal er wel overheen komen!“

„Men zal u niet laten vertrekken.“

Bij deze bedreiging dacht zij na, en riep daarna eensklaps uit:

„Ga gij dan mijnheer! Ga naar „Les Grands Mulets!“ Ik kan niet zoo in 't onzekere blijven! De angst zal mij dooden!“ Tranen verstikten hare stem.

Ik maakte eene toestemmende beweging, maar dacht toch tegelijkertijd hoe zij in hare droefheid geheel vergeten had wat ik haar van mijne zwakke borst gezegd had. De smart maakt egoïstisch! Zij ging met eene door snikken afgebroken stem voort: „Er is op de hut eene vlag, die men van hier uit zeer goed zien kan. Als er geen hoop meer is, laat dan die vlag neerhalen. Zoolang ik 't teeken niet zie, zal ik geduldig en vertrouwend zijn!“

VI

Om vier uur 's middags kwam ik niet zonder veel moeite en inspanning bij „Les Grands Mulets“ aan. De meeste der uitgezonden gidsen waren daar reeds verzameld. Terwijl zij op hunne kameraden wachtten, zaten zij rondom een groot vuur

krijgen mocht zijn, in den geest van deze grondtrekken, de kina cultuur het best gediend zal zijn.

Alle strijd wordt daardoor vermeden, hetgeen voor alle partijen wenschelijk moet zijn. Fabrikanten van kinine, en Importeurs van Kinabast zullen $\frac{3}{4}$ deel behouden van 't geen zij tot dusverre verkregen, en risqueren niet, na korter of langer tijd, alles te verliezen.

Planters verzekeren zich van een minimum Unit van 7 cent, en zullen onmiddellijk van iedere rijzing van den kinineprijs profiteren.

De Kinine-Fabrikanten, alsnog de macht bezittende den marktprijs der kinine vast te stellen, zullen waarschijnlijk niet nalaten dezen prijs, tot wederzijdsch voordeel, op te drijven.

Het Kapitaal, benoodigd voor de oprichting eener fabriek op Java, is volgens van den heer H. J. van Prehn bekomen inlichtingen, disponibel, en gestort bij een der geldinstituten te Batavia.

Mocht, onverhoopt, samenwerking als bovenomschreven, niet tot stand kunnen komen, dan stelt het Comité zich voor, nader terug te komen op de plannen die aanleiding gaven tot de opdracht.

R. E. KERKHOVEN.
A. E. KERKHOVEN.
J. R. DE VRIES.

Heden morgen vertrok de familie Steinmetz met den sneltrein naar hare nieuwe standplaats. Vele dames en heeren waren aan 't station aanwezig, om de familie uitgeleide te doen. Ook de inlandsche hoofden der afdeeling waren tegenwoordig, terwijl de ronzebons dit laatste samen zijn luister bijzette.

UIT POERWOREDO schrijft men dd. 28 Maart het volgende aan de *Preangerbode*:

In den nacht van Woensdag op Donderdag trachtten twee dieven zich door middel van braak den toegang te verschaffen tot de woning van den Javaan Setroyedo in de dessa Bajan (Poerworedjo). De huisbaas, die als naar gewoonte in het voorhuis sliep met een sabel naast zich, werd tegen één uur 's nachts wakker door het geraas, hetwelk de dieven maakten.

Opgestaan zijnde begaf hij zich, gewapend met zijn sabel, naar de plaats, van waar hij het geraas vernomen had; daár gekomen zag hij twee personen, waarvan één bezig met de omwandeling van het huis te verbreken en één, staande op schildwacht.

Nauwelijks had hij de dieven aangeroepen of hij, die op schildwacht had gestaan, maakte zich uit de voeten, terwijl de andere hem met een dikken stok een slag tegen de beenen gaf, Setroyedo bracht dezen laatste eenige slagen toe met den sabel, waarna hij van het voorgevallene kennis gaf aan de politie.

Vergezeld door de politie volgde Setroyedo de bloedsporen tot aan de stopplaats Besole, waar deze ophielden.

In dienzelfden nacht hoorde men in één der woningen gelegen in de dessa Bandong lor het herhaald geroep van toeloeng! maling! Politie en bureu begaven zich naar de woning, van waar uit het hulpgeroep kwam.

Die woning binnengetroden zijnde vond men den bewoner van het huis met twee houwonden over de borst en een houwond over den arm op eene baleh-baleh liggen. De verwondde, zekere Kasnawi, deelde de politie mede dat hij door dieven, die eerst zijne woning hadden ondergraven, bestolen en vervolgens zoo toegetakeld was.

De politie stelde terstond een onderzoek ter plaatse in; het trok vooreerst hunne aandacht dat er geene droppel bloed op dan wel onder de baleh-baleh lag, en mede dat het onder de bewanding der woning gegraven gat niet groot genoeg was om een kind den toegang tot die woning te verleenen, laat staan een volwassen persoon.

Op grond van dat alles werd Kasnawi naar het onderdistrikthoofd gebracht, die bereids kennis had bekomen van het voorgevallene ten huize van Setroyedo.

Kasnawi viel spoedig door de mand en bekende dien nacht Setroyedo te hebben willen bestelen en door dezen te zijn verwond.

Kasnawi, vroeger contractant op Deli, had zich daar ter plaatse schuldig gemaakt aan doodslag en door den Landraad werd hij over zulks veroordeeld tot dwangarbeid te ondergaan te Batavia. Na ommeekomst van straf werd hij teruggezonden naar Deli, doch daar men aldaar zoo'n presentkaas best missen kon, werd hij nu een maand geleden naar de plaats zijne herkomst teruggezonden, zijnde Bandoeng lor, afdeeling Poerworedjo.

Van Donderdag op Vrijdagnacht zijn een paar huizen in dessa Banjoer Oerip tot den grond toe afgebrand. Oorzaak daarvan tot heden onbekend.

In dienzelfden nacht ontstond er door het omvallen van een petroleumlampje brand in eene woning in de dessa Pangen; door onmiddellijke toegeschoten hulp werd de brand in den aanvang gestuit.

Ter hoogte der dessa Tawangredjo, tusschen paal 2 en 3 op den weg van Poerweredjo naar Magelang, zijn gevonden en bij het distrikthoofd van Poerweredjo gedeponeerd twee slaapproeken, een zoo goed als nieuwe politiemuts en dito soldatenbroek.

Bij onderzoek is gebleken dat de rekrut Kromoredjo, afkomstig van Magelang en hier vertoevende op zijne dooreis naar Batavia, vermist is; waarschijnlijk behooren de gevonden goederen dien rekrut toe.

Zaterdag morgen werd er in de meisjesschool alhier feest gevierd opgeluisterd door muziek ter eere van de met verlof naar Europa vertrekkende onderwijzeresse Colder.

De Heer Sikman, alhier ter hoofdplaats woonachtig, van de passer te huis teruggekeerd zijnde, vermiste zijn hemd, hetwelk hij vóór zijn vertrek op het erf te droogen had gehangen.

Binnenshuis komende vond hij eenige goederen over den vloer verspreid en vermiste daarenboven een kabaja en slaapproek.

Geen sporen van braak dan wel van ondergraving waren aan de woning zichtbaar, tengevolge waarvan men zich verdiepte in de oorzaak van deze baldadigheden.

Aan politie en toeschouwers geen gebrek; eindelijk zag een der omstanders den dief op het dak der woning zitten, bezig zijnde kabaja en slaapproek voor zich van pas te maken door ze tot lappen te verscheuren.

De dief hoorde niet naar de sommatie om naar beneden te komen, doch sprong van het dak in een boom en maakte zich vervolgens uit de voeten.

In den dief werd herkend de aap van een der bureu.

UIT TASIKMALAJA schrijft men dd. 27 Maart het volgende aan de *Preangerbode*:

Aan de aanhoudende droogte een einde willende maken, gebood een raad van ouden in zekere kampong alhier: »dat men een waterschuwend kat zou dompelen in het kille nat.»

Poes werd daarop in processie naar de kali gebracht en daar eventjes »kopje onder» gehouden.

Het verbijsterde dier, wéer op het droge neer gezet, ging zich werktuigelijk zitten aflikken, nu en dan even ophoudende en zijn plagers met verwijtenden blik aanziende.

Langzaam en treurig, den kop schuddende over 's menschen dwaasheid, wandelde poes ten slotte naar huis.

Nu zou men allicht denken dat iedereen het kan doen regenen als hij maar een kat in 't water stopt, maar dan zou men zich vergissen. Daarvoor moeten tijd en plaats, en misschien ook de kat, met zorg gekozen worden en daartoe is natuurlijk de eerste de beste zoo maar niet in staat.

Evenmin als b. v. iedereen een zieke kraam-

vrouw kan genezen, want dat kan alleen een doekoen. Niet zoo'n gediplomeerde verloskundige, maar een die doekoen is »god's genade» en zich als zoodanig uitgeeft, die dus uitsluitend het geheim bezit, dat voor anderen niet — en voor ons ongelovigen het allerminst — ontsluit wordt.

Zoo denkt de inlander er over en zoo blijft hij er over denken, ook al komt die hocuspocus nog zoo dikwijls faliekant uit, gelijk nu weer het geval is met die nat gemaakte kat, waaraan Pluvius zich hoegenaamd niet gestoord heeft.

Wij lezen hier met genoegen dat voor Tjandjoer wéer een civiel geneesheer benoemd zal worden, hetgeen misschien eindelijk tot een terugzenden herwaarts van onzen doktor-djawa leiden zal.

Het is ten minste te hopen.

Mailbericht van den 3^{en} Maart 1898.

Cacao. Voor de veiling Woensdag 9 Maart a.s. alhier te houden, zijn thans in 't geheel aangeslagen: 1776 Bn Java tax 44 — 28 Cts. en 36 Bn Surin tax 42 — 39 Cts Stemming kalm.

In de veiling 1 dezer te Londen gehouden werden goede en fijne Grenada's gedeeltelijk 1s/— hooger betaald, daarentegen ondervonden geringere soorten eene verlaging van 1s/— 2s/— Cejlon met weinig vraag en slechts tot verlangde prijzen te plaatsen.

1898 1897 1896 1895

Verscheppingen v. Cejlon 1 Jan.-9 Febr. 6701 5471 1831 4481 Cwt. Kinabast. Stemming kalm.

Verscheppingen van Java.

1898 1897 1896 1895 1894 1893

Jan. ca	956,000	990,000	970,000	857,000	893,000	900,000	A. pd.
Febr. ca	700,000	456,000	546,000	756,000	458,000	355,000	"
J.-P. ca	1,656,000	1,446,000	1,516,000	1,613,000	1,351,000	1,255,000	"

Verscheppingen van Cejlon.

1898 1897 1896 1895

1 Jan.—9 Febr. 66,101 16,273 70,677 49,245 pd.

Toevoeren Londen Febr. 13232 colli. afgeleverd 2756 colli. voorraad 28 Febr. 19293 colli. tegen in 1897 21612 colli 1896 27126 colli. 1895 32850 colli 1894 37296 colli.

Kinine. De Amsterd. chinine fabriek heeft hare prijzen verlaagd, en noteert thans voor Ed II f 19.— p.ko, Ed. III f 23.— p.ko, bekende conditiën. Londen noteert 11d pr oz. 1e hand, terwijl in de 2e hand 10d c 10 $\frac{1}{2}$ d genoteerd wordt.

Stemming flauw.

Toevoeren Londen Febr. 2421 pd. afgeleverd 485 pd. voorraad 28 Febr. 105776 pd. tegen in 1897 87502 pd., 1896 120648 pd., 1895 163063 pd., 1894 200483 pd.

De formatie der controleurs bij het Binnenlandsch-Bestuur op de bezittingen buiten Java en Madoera wordt met ingang van 16 April verminderd met een controleur der 1e en twee controleurs der 2e klasse te onttrekken aan het personeel in het gouvernement Sumatra's Westkust. Met ingang van 16 April worden in afwachting van de gevraagde koninklijke machtiging in de residentie Padangsche Bovenlanden in dienst gestel drie europeesche opzieners der Cultures, ieder op een bezoldiging van f 125.— 's maands en onder genot van een indemniteit voor reizen verblijfskosten van f 50.— 's maands.

De Chinees The Sie Hoo te Koedoes heeft eergisteren zijn perceel verkocht aan den Chinees Tak Tik Bie, zoon van Tan King Koey alhier, voor f 4000.

Dit bedrag werd den verkooper door den kooper uitbetaald ten kantore van Notaris Houthuizen; onder andere met een bankbiljet van f 1000.

Toen The Sie Ho Zaterdagmiddag weder te Koedoes was teruggekeerd, gaf hij het geld ter bewaring aan zijn vrouw. Deze vroeg haar man waarom hij op het biljet van f 1000 niet de handteekening van den kooper geëischt had, wéer het toch algemeen bekend was dat er valsche bankbiljetten in omloop zijn.

The Sie Ho, hierover ongerust wordende,

Ik ga sterven! Ik geloof in God... en in zijne barmhertigheid, maar geene menschelijke macht kan ons meer helpen.

Hier was eene dikke lijn getrokken, die 't voorgaande scheide van 't geen hier volgt:

„Aan eene beminde vriendin!

Ik zal u niet meer terug zien in deze wereld. O, hoe vreeselijk is mij deze overtuiging! Mijne deugzame, zedige, dappere, kleine vrouw!

Gij waart alleen bang om mijnen wil; och, had ik maar naar u geluisterd! Dan zou ik nu niet van u gescheiden zijn! Vergeef mij al de smart, die ik u veroorzaak! Wees zoo edelmoedig aan onze vrienden te zeggen dat Henry Martindale 't leven verloren heeft in eene onderneming, waarop hij trotsch zijt. Ik zie 't edele en fiere gezichtje, waarmede gij dit verzekeren zult! Lieve Annie!

Laat mij u nog eens herhalen dat gij gelijk had, dien dag, toen ik zoo boos op u was, omdat gij de bloemen van Tante Cora had aangenomen. Als gij haar ziet, verzoek haar dan in mijn naam onze oneenigheden te willen vergeten; ik was te driftig tegen haar, maar ik hield toch wel van haar.

Hoewel dingen zou ik u nog wel willen uitleggen. Ook dien avond, waarop ik te Stirling zoo lang uitgebleven was, zonder u te willen zeggen, waar ik geweest was... Maar gij zult u die kleingheden niet meer herinneren... Helaas! mijne verstijfde vingers kunnen de pen niet meer vasthouden! Mijne oogen vallen dicht. Misschien is bij u de ochtend reeds aangebroken! Hier valt de sneeuw nog dichter dan te voren en mijne flambouw gaat uit! Tot weersziens mijne Annie, tot weersziens in de eeuwigheid! Mijn laatste ademtocht zal voor u zijn.....

De overige woorden waren onleesbaar. De potloodstrepen op het papier geleken niet meer op letters!

Ik had hardop gelezen, en de gidsen, die langzamerhand op de punten hummer grove schoenen naderbij gekomen waren, hadden stilzwijgend geluisterd, terwijl zij, even als ik, groote tranen van hunne gebruide wangen wisten.

Toen ik weer een beetje tot kalnte was gekomen, zag ik dat het reeds laat was, en dat ik mijn terugtocht niet meer kon uitstellen. Ik herinnerde mij ook mijne belofte aan de weduwe.

De vlag woei wapperend boven mijn hoofd. Ik bekeek haar met een smartelijk gevoel, terwijl ik aan haar dacht, die daar beneden met een angstig kloppend hart naar haar opzag.

„Zoolang ik haar zie wapperen, zal ik geduldig en vertrouwend zijn!” had zij gezegd.

Het hing slechts van een bevel van mij af, om haar alle hoop te ontnemen. Ik kon het niet. Zoo vertrok, zonder de vlag te laten neerhalen. Zoo bleven aan de arme, jonge vrouw nog eenige uren over om zich aan hare illusies over te geven. Ik keerde niet meer naar Chamonix terug. Op mijn verzoek geleidden mijne gidsen mij door de bosschen tot aan het dorpie Arhentiene, van waar ik mijne bagage liet athalen en mijne rekening in 't hotel voldeed. Ik heb Annie Martindale nooit terug gezien.

EINDE.

vervoegde zich gistermorgen bij den luitenant zijner natie en liet dezen het bewuste biljet zien. De luitenant constateerde dat het biljet valsche was; beide Chinezen gingen daarna naar den assistent-resident van Koedoes, die het geval aan de polite alhier berichtte.

Hedenmorgen werd naar aanleiding hiervan door schout Van Bostel, vergezeld van den Chineeschen wijkmeester en den kassier van de Java'sche Bank, te dezer plaatse huiszoeking gedaan bij den Chinees Tan King Koey, bij wien ook diens zoon Tan Tik Bie inwoont.

Er werd echter niets verdacht gevonden.

Door den officier van Justitie is de Chinees The Sie Ho, die zich thans weder hier bevindt, hedenmorgen in verhoor genomen. (Loc.)

Aan een particulier schrijven uit Ambon ontleent de *Soerabaja Courant* het volgende:

Veel erger dan ik mij Ambon had voorgesteld, ziet het er uit. Er schijnt nog zoo weinig gedaan om den treurigen indruk van de plaats wat weg te nemen. Maar toch zegt men mij dat reeds ontzaglijk veel is opgeruimd. Het ergste schijnt mij de indruk door de ramp op de menschen gemaakt. Alle energie is er uit. Men is vreeselijk zenuwachtig en gelooft niet meer aan vreugde van het leven. De stemming van sommigen is wanhopig, zoodat het lijkt of de schrik hen het verstand benomen heeft. Het gouvernement moest niet langer talmen, doch zoo spoedig mogelijk alle ambtenaren van hier overplaatsen. Zoo lang de stumperts hier blijven, kunnen zij niet normaal worden. Menschen, vroeger vol levenslust, zijn als geknakt. Men maakt zich geen voorstelling van de ontzettende somberheid die hier heerscht. Daarenboven is het benauwend heet en komen nu en dan nog schokken voor, die menigen weer naar het open veld doen vluchten. Net op het oogenblik dat de *Van Swoll* het anker ligt en ik dezen sluit, voel ik weer een krachtiger schok dan in lang voorkwam. Het is vreeselijke demoraliseerend zoo'n bestaan.

Dezer dagen heeft te Sidajoe Lawas een verschrikkelijk ongeluk plaats gehad met een van de werktreinen. Kwaadwilligen hebben in de onmiddellijke nabijheid van een wissel steenen en stukken hout op de rails gelegd, bovendien den wissel onklaar gezet en in dien stand met een touw bevestigd.

De locomotief, voorafgegaan door twee wagens en gevolgd door twee wagens, heeft de vóór wagens op het rechter spoor geduwd, en heeft met de beide volgwagens zelf het linker spoor gevolgd.

Daar de koppeling van de locomotief met de voorste wagens niet brak, trokken zij elkan- der van de rails. De voorste wagen, waarop 15 personen, viel op zij in een kuil, en daar bovenop de locomotief, waardoor onmiddellijk 11 personen, verpletterd werden. Een ernstig onderzoek naar de snoode aanleggers van dit onheil is reeds aangevangen.

S. H.

De heer J. Th. Hafkenscheid, adjunct-ontvanger voor de perceptie van 's Lands middelen alhier, heeft de regeering een request aangeboden om met ingang van 2 Juni a. s. een verlof te mogen hebben wegens langdurigen dienst. Men wil beweren dat zijn betrekking gedurende een jaar zal worden waargenomen, om den heer H. in de gelegenheid te stellen bij terugkomst weder in te vallen als belooning voor zijn actief optreden bij het aanslaan van belastingschuldigen.

(Soer. Crt.)

Aan een particulier schrijven uit Ambon ontleent wij nog dat den 17den j.l. weer een flinke aardschok gevoeld is. De ingenieurs Koperberg en Verbeek zijn thans bezig met het onderzoek van den Goenoeng Wawani, die de oorzaak is geweest van de aardbeving. Deze berg werpt thans prachtig zuivere zwavel uit, iets wat vroeger nooit gebeurd is. De bevolking vergaart dit product en verkoopt het.

(S. H.)

Officieële Berichten.

BENOEMD:

Tot assistent-wedana der 1e klasse Raden Somanah Soeria Diredja, assistentwedana der 2e klasse van Bandoeng.

Ontvangdagen te Bandoeng.

Resident. 1e en 3e Zaterdag.
Regent 1e Woensdag.
Majoor van Winning. . 2e en 4e Woensdag.

SPREEKUREN.

ASSISTENT-RESIDENT.

Elken dag van 9 tot 12 uur, uitgezonderd des Zondags en des Woensdags.

Overleden te *Weltevreden* den 26en Maart j.l. mijn echtgenoot F. F. A. KLEIN in den ouderdom van 32 jaren.

Wed^{we}. E. KLEIN.

Geb. PLOEM.

BANDOENG, 28 Maart 1898.

808

Verloofd:
J. E. VAN LEEUWEN
en
J. F. CORNELIUS.
Kapt. d. Inf.
R. M. W. O. 4.
BANDOENG. Receptie 2 April.
TJIMAHL. Eenige en algem. kennissave. 807
W. F. JÖNER
en Echtgenoot.
p. p. c. 804

Houtvendutie te Bandoeng
op ZATERDAG 2 APRIL 1898,
van plm. 20 Kubieke meter gezaagde
PASSANG-BALKEN.

554 J. R. DE VRIES & Co.

Vendutie te Bandoeng

Tegallega

MAANDAG den 4 APRIL 1898,
van een mooie kudde

KOEIEN en KALVEREN.

Waaronder:

1 volbloed BENGGAALSCH STIER, be-
zette en melkgevende KOEIEN, OSSEN en
KALVEREN, allen van gekruist EURO-
PEESCH en BENGGAALSCH RAS.

De Venduholders,
815 J. R. DE VRIES & Co.

Te koop

bij den heer F. Klein, Tjitjalengka.

Een volbloed Australische Merrie LELLY
AGNES vos, 4' 11" oud 9 jaar, zwaar bezet,
gedekt door den volbloed Austr. hengst
GRENDY.

Een bastaard Preanger Merrie MARRIAN-
NE, bruin hoog 4' 7" oud 7 jaar, zwaar bezet
gedekt door GRENDY.

Een hengstveulen van LILLY AGNES en
GRENDY, vos, oud 16 maanden, hoog 4' 6".

Een hengstveulen van MARRIANNE en
MIKADO ijerschimmel, oud 18 maanden,
hoog 4' 5".

Een hengstveulen daek item Sandelwood,
oud 15 maanden, hoog 4' 1/2".

Een hengstveulen idem oud 16 m. hoog
3' 11". 788

Societeit Concordia.

Rolschaatsen rijden Dinsdag 12 April a. s.
in de van Dinsdag 5 April.

Donderdag vooravond 7 April a. s. geen
MUZIEKUITVOERING in BRAGA.
814 HET BESTUUR.

Attentie

KUIJL & VERSTEEG,
a. s. Zaterdag avond.

Verkrijgbaar,
doch bij tijdige bestelling
tot Vrijdag avond.

GARNALEN BROODJES à 25 ct. p. stuk.
SAUCIJZEN BROODJES
van kalfsvleesch . . . 20 » » »
CHOCOLADE en SUIKER PAASCHEIE-
REN, enz., enz. 816

Verhinderd

Zaterdag den 2e April
te ontvangen.

De Resident der Preanger-Regentschappen,
810 C. W. KIST.

1000 M³. Rasamalahout.

Op ZATERDAG 16 APRIL 1898,
des vóórmiddags ten elf uur
zal ondergeteekende ten kantore van den No-
taris te BUITENZORG bij inschrijving
verpachten het recht tot het kap-
pen en afvoeren van

„één duizend M³. Rasamalahout“
uit de bosschen van het land „TJISAROEWA
ZUID“ gelegen in de afdeling BUITENZORG
der Residentie BATAVIA.

De voorwaarden waarop de inschrijving zal
geschieden liggen van af heden ter inzage
ten kantore van den notaris bovengenoemd
alwaar tevens inschrijvingsbiljetten verkrijg-
baar zijn.

De Superintendent van Tjisaroewa-Zuid,
811 A. VAN HOUTUM.

Bij de TJIHEAWERKEN kan ter-
stond geplaatst worden een
geroutineerde werkbaas“.

De Chef der Werken.

812 E. H. KARSENT.

Een jongmensch van goede huize oud 25
jaar bekend met Boekhouding, Correspon-
dentie en Administratie en een weinig de
SOENDANEESCHE TAAK sprekende, zoekt
eene administratieve betrekking in het land-
delijke.

Wil desverlangd daarbij de werkzaamheden
van een tuingeëmploiseerde op zich nemen,
Salarie f 100.— à f 125.— Goede getuig-
schriften kunnen worden overgelegd.

Brieven aan de Administratie v/d. Preanger
Boda Nummer dezer 782.

TEA

A text book of tea planting and Manufacture
by
DAVID CROLE.

Rijk geïllustreerd en gebonden, prijs f 14.—
H. M. VAN DORP & Co., BATAVIA.

Plantkundig Woordenboek van Ned.-Indië,
door

G. J. FILET.

Met korte aanwijzingen van het geneeskundig
en huishoudelijk gebruik der planten en vermeld-
ding der verschillende inlandsche en wetenschap-
pelijke benamingen.

Prijs gebonden f 7.50 franco f 8.—
805 H. M. VAN DORP & Co., BATAVIA.

PRAANGER TELEPHOON-MAATSCHAPPIJ.

Algemeene Vergadering

VAN AANDEELHOUDERS

op ZATERDAG den 9 APRIL 1898,
des namiddags ten 6 uur
in het gebouw der Kweekschool
te Bandoeng.

Onderwerpen van Behandeling:

- 1e. Verslag van den toestand der Maat-
schappij.
- 2e. Goedkeuring der Balans en Winst- en
Verliesrekening over het boekjaar 1897.
- 3e. Vaststelling van het Dividend en bepa-
ling van den datum van uitkeering daar-
van.
- 4e. Verkiezing van een Commissaris in de
plaats van den heer C. J. VAN HAARTERT,
die aan de beurt van aftreding, doch her-
kiezbaar is.

Buitengewone Algemeene Vergadering
na afloop van bovenbedoelde,
ALGEMEENE VERGADERING.

Onderwerpen van Behandeling:

- 1e. Voorstellen van het Bestuur tot uitbrei-
ding van het Kapitaal der Vennootschap
en wijziging der statuten.

Ingeval van aanneming dezer voorstellen:

- 2e. Uitgifte der Serie D.
- 3e. Bepaling van den koers en de wijze van
uitgifte dezer Serie.

De op de onderwerpen van behandeling be-
trekking hebbende bescheiden liggen ter inzage
voor aandeelhouders:

te Bandoeng ten kantore van den Di-
recteur
te Batavia ten kantore der firma PALM
EN VAN AMSTEL.

N.B. Aandeelhouders worden herinnerd aan de
bepaalde in het Art. 14, 18 & 19 der statuten

BANDOENG 25 Maart 1898.

Namens het Bestuur:

J. H. L. E. VAN MEEVERDEN,
791 Directeur.

Zeebank et.

KUJL & VERSTEEG,

Koks & Banketbakkers, Bandoeng.

Verkrijgbaar:

Fijne Fransche BONBONS, CHOCOLADE
en SUIKERWERKEN, COMESTIBLES, enz.
Speciliteiten in de nieuwste TAARTEN,
PUDINGEN, MERINGUES, IJSBOMBES op
bestelling.

Dagelijksch voorhanden kleine TAARTJES
en DROOG GEBAK.

Bevelen zich beleeft aan voor DINERS-
SOUPERS en afzonderlijke schotels.

Let wel.

Een kleine partijje prachtige HARINGS,
ook GEMARINEERD, per stuk verkrijgbaar.
Nieuwe Z. M. KAAS en LEIDSCHKE KAAS.
795 Beleeft aanbevolen.

EEN SUIKERFABRIEKJE
UIT DE HAND TE KOOP.

Bestaande uit:

Een recht van opstal groot 2650 □ me-
ters, gelegen bij Tjitjalengka nabij Bandoeng,
waarop staat een MACHINE-HUIS van BAM-
BOE met PANNEN GEDEKT, met MOLEN-
INSTALLATIE, MACHINE en KETEL, open
BATTERIJ en verdere gereedschappen.

Voorts diverse goedangs en
de huur rechten op 162 bouws SAWAH- en
TEGALGRONDEN.

Nadere inlichtingen te bekomen bij
Notaris VELLEMA,
790 BANDOENG.

**Internationaal Bureau voor
Mijnontginningen in Nederlandsch-Indië.**

Directeuren: C. W. R. VAN RENESSE VAN DUIVENBODE, Directeur van de
Nederlandsch Nieuw-Guinea Handel-Maatschappij.
H. H. VERSTEEGH, Ingenieur.

Rechtskundig Adviseur: Mr. A. LIND, Advocaat en Procureur.

Accountant: E. VAN DIEN, Lid 1ste klasse Ned. Instituut voor Accountants.

Hoofdkantoor: ROKIN 68, AMSTERDAM.
Agentschappen te LONDEN en PARIJS. 750

Handelmaatschappij

TOKO

Oeij Boen Hong & Broeders.

Bandoeng.

Telefoon No. 1.

Pas ontvangen:

ZADELS, WAGENTUIGEN, RIJWIELEN, PARASOLS, STAANDE- en HANG- en
MUURLAMPEN, GLASWERK CHITS en ZIJDE, PROVISIËN en DRANKEN van TIELE-
MAN & DROS, enz., enz.

Billijke prijzen:

Beleefd aanbevolen.

742

P. M. van der Vos,

Kennel Peevo

Dijkstraat 159 Rotterdam.

FOKKER van FOXTERRIERS en DUITSCHE DOGGEN.

Heeft steeds VOLWASSEN en JONGEHONDEN te missen.

FOXTERRIERS 1a 1a KWALITEIT; DUITSCHE DOGGEN, GESTROOMDE, GE-
VLEKTE en EENKLEURIGE van ZUIVER RAS en beste afstamming.

Prima referentiën.

813

Indische Handels Compagnie,
De Bordeaux-Bourgogne-Rijn-Port-Sherry

en
ANDERE WIJNEN VAN
van Alphen & Ledeboer
zijn in 54 (vier en vijftig) verschillende soorten verkrijgbaar bij:
INDISCHE HANDELS COMPAGNIE, BATAVIA.

En detail bij **VAN DER PAARDT & Co., Batavia en Tjandjoer.**

E. BÜHLER, Buitenzorg.

G. J. DE KRUIJFF, Buitenzorg.

KAM TJENG HOWE, Buitenzorg.

TJIO KIAN HENG, Buitenzorg.

TJOA BENG YANG, Soekaboemi.

R. F. N. MEIJER, Garoet.

Wed. RUHAAK, Cheribon.

572

Van Vollenhoven's Stout

wordt ten sterkste aanbevolen door de geneeskundige facul-
teit in Nederland, Frankrijk en België, voor ZWAKKEN,
BLOEDARMEN, MAAGLIJDERS en ZOOGENDEN.

Ruim 700 (zeven honderd) doctoren erkennen de versterken-
de voedingswaarde VAN VOLLENHOVEN'S STOUT.

Verkrijgbaar bij

KHOE HONG THAIJ, Bandoeng.

YO ENG HOEI, Bandoeng.

TJIO KIAN HENG, Soekaboemi.

LIE TIANG HOAT, Soekaboemi.

J. B. DROOP, Soekaboemi.

G. R. DE KRUIJFF, Buitenzorg.

E. BÜHLER, Buitenzorg.

TJIO KIAN HENG, Buitenzorg

573

en alle voornamen tocohouders te BATAVIA.

Licht

Geurig

Jonge Amerikaan Sigaren.

Uit de fabrieken der firma DRESSELHUIJS & NIEUWENHUIJSEN, CULEMBORG.

De fijnste Nederlandsche Sigaren door geheel INDIË verkrijgbaar in
prijzen van 3 1/2 te 10 cts. per stuk.

Eenige importeurs voor West-Java
INDISCHE HANDELS COMPAGNIE.

Verkrijgbaar bij

J. B. DROOP, Soekaboemi

TJIO KIAN HENG, Soekaboemi

E. BÜHLER, Buitenzorg

TJIO KIAN HENG, Buitenzorg

574

en alle voornamen tocohouders te BATAVIA.

MIJER & Co., Batavia,

kunnen direct leveren:

BEENDERENMEEL (fijn). à fl. 85.— per 1000 K^o.
analyse 4 1/2 % stikstof 25 % Phosfor.

BOUNGKIL à fl. 75.— per 1000 K^o.
loco Pakhuis Batavia.

Grootere quantiteiten extra prijzen.

190

J. SOET.

De nieuwe Hollandsche toko,

GANG PATJENONGAN,

2e Huis Links van af Noordwijk Batavia.

TELEFOON No. 357.

Bereelt zich aan voor de levering van HEEREN-ARTIKELN, DRANKEN, CONSERVEN, PRIMA HOLLANDSCHE en MANILLA SIGAREN, ELECTRISCHE SCHELINRICHTING GEËMAILLEERDE GOEDEREN, ENGELSCH STALEN REISKOFFERS, DEGENSTOKKEN, VEILIGHEIDSSCHEERMESSEN, PLEETWERK en de echte SINGER NAAIMACHINES, niet de SINGERS zooals door de firma A. Houtman worden geamonneerd, maar de zuivere SINGER, gewaarwerkt. 551

TOKO DE KRUIJFF

Buitenzorg.

AGENTSCHAP: Oost-Indische Zee- en Brandwaarborg-Maatschappij, Levensverzekering-Maatschappij Dordrecht, Commissiehandel in producten.

Belast zich met den inkoop van MATERIALEN voor landbouw-ondernemingen, tegen zeer lage provisie.

Meubelhandel, Nieuw meubilair van prima Rembangsch djatti-hout.

JAPANSCH ARTIKELN, PROVISIËN en DRANKEN.

Overheerlijke Zuid-Fransche MUSCAATWIJN in kistjes van 12 fl. overtreft de fijnste PORT en is veel goedkoper.

Vin blanc sec of te wel Diepoul.

Overheerlijke Zuid-Fransche RINSE WIJN. SIGAREN FELIX MERITES en gros en détail.

ROODE WIJN per vat, kist en flesch. KEUKENGEREEDSCHAPPEN, blauwemail pas ontpakt. 585

Mmes. van SPEYBROUCK SACRÉ & Co.
BATAVIA.

SOIES & BROCATS.

211

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Kantoor voor Indië: SOERABAYA PANGGOONG.

Commissarissen voor Indië: H. E. LEVERT, Agent v. d. Ned.-Ind. Escompto-Maatschappij te Soerabaya.

Mr. J. W. RAMAER, Advocaat en Procureur te Soerabaya.

Directeur

" "

JHR. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN JR.

Inspecteur

" "

J. KAT.

Gunstige voorwaarden. Concurreerende Tarieven.

De Directie voor Indië geeft definitieve polissen af.

Agent te Soekaboemi: W. GODIJN.

" " Buitenzorg: A. MIJER.

" " Bandoeng: H. L. RAKERS.

IJverige en Soliede Agenten gevraagd.

Prospectussen op aanvraag verkrijgbaar.

701

WEDLOOP-SOCIETEIT „MATARAM”

DJOKJAKARTA.

Premieleening groot f 500.000.—,
verdeeld in 50.000 premie-aandeelen van f 10.—

Elk premie-aandeel geeft recht op een kans in elke trekking, totdat het wordt uitgeloot. Er worden vijftig trekkingen gehouden en wel te Djokjakarta door de trekkings-commissie der Wedloop-Societeit „Mataram”, ten overstaan van een notaris. In de eerste trekking, die zal plaats hebben op 1 December 1898, wordt verloot de

Hoofdpremie van f 100.000.—,

terwijl er voorts premien zijn van: f 20.000.—, f 10.000.—, f 5.000.—, f 2500.—, f 1.000.—, f 500.—, f 100.—, f 50.—, en f 25.—.

Nadere bijzonderheden zijn vermeld op de premieaandeelen.

De premie-aandeelen zijn voor tien gulden en tien cent per stuk verkrijgbaar te Batavia, Samarang en Soerabaja bij de kantoren der Ned.-Ind. Escompto-Maatschappij en te Djokjakarta bij den Heer A. F. VAN AMSTEL, Thesaurier van de Wedloop-Societeit „Mataram”.

Toezening per post geschiedt door laatstgenoemde na ontvangst van het bedrag, plus de frankeerkosten.

Namens het Bestuur

van de Wedloop-Societeit „Mataram”,

R. M. E. RAAFF, President.

J. A. VAN DER BREGGEN, Secretaris.

482

De echte

PAFF-NAAIMACHINES

worden op JAVA uitsluitend geïmporteerd door

GEO. WEHRY & Co.,

Batavia, Cheribon en Soerabaja.

Depots bij

KHOE HONG THAY, Bandoeng en

TJOA BENG YANG, Soekaboemi.

384

Vereenigde Bandoengsche Slachterijen.

Dagelijks verkrijgbaar: RUNDVLEESCH.

's Maandags: KALFSVLEESCH.

's Vrijdags: RUNDVLEESCH en SCHAPENVLEESCH.

Beleefd aanbevolen,

VOGELPOEL & VAN LANSCHOT.

185

Preanger Bazar

BANDOENG.

Telefoon No. 43.

Pas ontvangen:

Engelsche stalen Reiskoffers in 5 afmetingen

Meisjes- en Jongens-Stroohoeden

Meisjes- en Jongens-pakjes.

Gordijnengoed,

Vitrage,

Tafelloopers,

Klamboegoed, enz.

LAKENS, KAMGAREN en FANTASIE-STOFFEN.

Een uitgezocht assortiment Byouterien,

WAARONDER:

Keurige KABAYASPELDEN, BROCHES, KETTINGEN, DAMES-, HEEREN- en KINDERRINGEN van goud met en zonder Edelstenen,

Onze afdeling Confection des Dames, welke onder direkte leiding staat van de welbekende coupeuse M^{re}. PARIS, heeft ook een ruime keuze Dames-artikelen; zooals Nieuwste Zijden, Stoffes, Linten, Kant, Hoeden, enz., enz., enz.

De Administrateur,

M. M. KALINHOFF.

633

Champagne

Pomery &

Greno. (Sec)

op heele en halve flesschen verkrijgbaar bij

626

DONALD DE JONGH, WIJNHANDELAAR, KALI-BEZAAR — BATAVIA.

Snelpersdruk DE VRIES & FABRICIUS, Bandoeng.

2e Blad

van de

Preangerbode.

BANDOENG, 31 MAART 1898.

Op en achter het tooneel.

(Repetitie met décor en verlichting.)

»De regisseur is op 't tooneel; ik weet er van, u kunt doorgaan» — zei de portier.

En 'k liep een gang door; een steenen trap op, nóg een gang, nog een trap, nog een gang, nog een trap, een gang en een steenen trap... allemaal trappen van 't zelfde aantal blauw-steen treden, en lange gangen met veel deuren naast elkaar, zooals in een Amerikaansch hôtel. Twee maal klopte ik op een andere deur; hol echode 't geklap, en toen ik haar heel beschieden opende, zag ik beide keeren vóór me weer een lange gang met veel deuren. In die gangen waren groote zwarte borden op de deuren, met namen van artiesten met krijt er op geschreven, of met papiertjes erop geplakt waar te lezen stond: Rosier Faassen. Van Eijsden, Willem van Zuylen, of porseleinen plaatjes met: artiestenkamer, figuranten-kamer, foyer, en verboden toegang. Daar heb ik even ingekeken en toen zag ik in een ruim vertrek op en naast elkaar gestapeld: een Friesche slede, een bonheur du jour, een kruiwagen, blauw zijden meubelen, stoelen en tafels Louis XIV, XV, XVI, een mandenwieg, een dramatische geldkist, een borduurraam, een fornuis, reuzen-vazen, fauteuils, een harnas een spinnewiel... en onnoemelijk veel andere dingen uit allerlei tijden en oorden, seizoenen en woningen van verschillende welstandsgraad.

Doodverlaten was 't in 't huis met zijn vele gangen en trappen en deuren; er was geen mensch, geen spoor daarvan, als dreunend gebonk midden in 't gebouw, heel uit de verte, nu eens in de hoogte klinkend, dan uit de diepte, met vaag gegalm van commando's, en telkens een gerol van groote vrachten over een houten grond; maar alles sterk gedempt, ver, ver weg. Dat was 't repeteeren met décor op 't tooneel, begreep ik; maar ik kon niet doordringen naar dat hart van 't huis. Nog een verdieping naar boven, en nóg een... 'k hoorde spreken dichtbij, klopte weer, en in een lange zaal waar honderden boomen, heele boschpartijen, en paleizen, torens, burchten, steegjes wolken, bergen, reuzengolven, molens, hutjes, altaren, kermisttenten, en grauwoek tusschen lattenranden van den grond oprezen, of er plat neerlagen of tegen de muren leunden — daar waren eenige jongelui in lange witte kielien, met hoeden op, bezig nóg meer miniaturen te verven als patronen voor de uitbreiding der scheping; en zij zeiden me dat ik, om op 't tooneel te komen, weer zóveel trappen af, en 'n ijzeren deur door moest.

Zóó ben ik er gekomen. Toen ik mijn eerste stappen zette op het groote en kunstig ingerichte tooneel van den schouwburg, was 't mij temoede als een mol, die verdwaald geraakt is tusschen de palen waarop 't fundament van een gebouw rust, of als een wurmpje in een bosje kachelhoutjes. Allemaal zwaren palen en balken onafzienbaar hoog opstaande, een dicht dennenbosch gelijk. En 't schemerdonker, de duffe stoflucht, maakten 't mij nóg benauwder in dat reuzenbalkengedrang. Ik scharrelde er een eind in, vond een paadje, en kwam op een ruime open plek, waar klein als een kaboutertje de regisseur op een kenkenstoeltje aan een tafeltje zat, redeneerend met den decorateur, die óók zoo klein deed tusschen die geweldige hoogten; en midden op de vlakke, even aardman netjes-achtig, een man of zes in lange witte kielien wachtend op de orders.

Regisseur en decorateur bestudeerden de plannen voor de decors der bedrijven van de Walküre.

En mijn domme verbazing zoo goed mogelijk verbergend door banale praatjes, ging ik ook aan 't tafeltje zitten, 't aanteecken-boekje voor me, om nu maar op te schrijven. Wat? — Alles! Want alles was er even zonderling.

En inmiddels keek ik maar rond om nu toch te ontdekken, waar 't groote gat was, waardoorheen het publiek 't tooneel moet zien. Vóór me uit, heel ver door den schemer achter de dichte balkengelederen: muur links, rechts: muur; en ook zat ik met mijn rug tegen een muur aan, een geweldigen, van gegolfd galvaniseerd ijzer. En boven mijn hoofd, vlak bij dien muur, een rij gasvlammen, de reflectors, 't tooneel op gericht, schraal schijnend in de donkere ruimte, uitgelachen door plekjes helder-blauw daglicht hier en daar tusschen de toppen der balken, en een groote strak omlijnde reep daglicht waar je de stofjes in zag poederen lichtvierkant dat daar scheen te poseeren als »doorzicht in 't bosch» voor een schilderles.

Ik voelde me erg veilig daar op mijn stoel, want die vloer zag me er al geweldig verraderlijk uit; allemaal valluiken, ronde luijes, waar je, argeloos staande, net mee naar de

onderwereld geholpen kon worden: groote vierkante luiken voor heele families; lange, smalle luiken over de volle breedte van 't tooneel, om gelederen te laten verdwijnen; geen plekje vastigheid....

In eens had ik 't raadsel opgelost: ik zat met mijn rug naar de zaal toe, en die ijzeren wand was 't brandscherm; door 'n rond gaatje erin met een glaasje ervoor zag ik er doorheen de stallets, de stallets in diepen slaap, toegedekt met gele lakens, roerloos stil. De leegte plek tusschen de balken vóór mij was dus de schouwplaats van 't tooneel.

De regisseur sprong op, tikte met zijn latje als 'n orkestdirecteur: »Alzoo, we beginnen: 't tweede bedrijf!» En nu meteen zwermden de tooneelknechts 't balkenbosch in, en kwamen terug, zware blokken torsend, net stukken van een bouwdoos; de platformen. Die werden tegen elkaar aangepast, precies op maat, een eind schuin, een langer stuk daarmee een scherpen hoek vormend, dammen van blokken.

En bij elk blok, dat de tooneelknechts plaats-ten, keken ze den regisseur naar de oogen; »nog wat vooruit, achteruit nu; dat ding schuiner weg, en nu dat blok erop, nog één erop nog een kleiner blok.» — Zoo vormden, ze hooge trappen, passend aan lagere verhevenheden, allemaal van rechthoekige hoekblokken....

En de regisseur, om te zien of ze goed stevig stonden, en of de verschillende personen in het bepaald aantal maten op een zeker punt konden zijn, sprong, steeds passages uit de Walküre geartecleerd zingende, als een reebok zoo vlug op en af. Dan hier en daar nog een stuk wat vaster gezet, een tree iets verlaagd... Nu zat 't geraamte in elkaar....

»Moet 't licht ook gerepeteerd worden?» — kwam een van de bedienenden vragen; en zachter daarbij: »de man met de lampen is er maar 't repeteeren kost óók geld.»

En de regisseur, druk-door onder 't nog iets verschuiven van een stuk: »côte que coûte, en vlug, anders kan ik 'm niet gebruiken.»

En meteen in 'n handen klappend: »Nu al wat u aan rotslappen en steenen hebt; kom, gauw wat!»

De knechts zeilden zeilen aan, zeilen alsof ze zoo juist van schuiten kopererts gehaald waren, zoo groen, en bruin verweerd. Daarmee werden de blokken bedekt. En de stee-nen: rotssteenen van 'n tooneel zijn net heel groote vijgen, oude vijgen, zoo week, zoo kleverig vies, en zoo onsmakelijk bruin, geel, zwartig genuanceerd. Eén was er stuk, daar liep zaagsel uit; en ze schenen over de straten hierheen gesleept te zijn, want de natte modder zat er nog op. Nonchalant wierp de regisseur ze hier en daar tegen de hellingen, tegen de zodenbank op....

»Op dat kussen daar in 't midden zit nog 't roode ijlgoedbiljet,» merkte ik schuchter op.

»Hindert niets» — zei de regisseur — »ziet niemand, en plots viel hij dramatisch neer op de bank, 't hoofd slap achterover:

»Die rotssteen is te hard, daar moet Sieglinde wel tien minuten met haar hoofd op liggen... haal een zachteren. Toe meneer de decorateur, knielt u eens bij me neer, net als Brünnhilde bij Wodan, uw hoofd op me knie... Juist zie je wel, die bank is te hoog: brengt u een lagere...»

De knechts zetten nu tegen de blokken aan de rotsstukjes, fantastisch geschilderd, bemoste grillige rotsklompen, als prentjes van een bouwplaat....

»Daar moet nog een tak op, voor den helm van Brünnhilde.»

»De tak uit De Roovers of van 't kermis-stuk?» vraagt een tooneelknecht.

»Komt er niets op aan?» zegt de regisseur; »in Amsterdam hebben we een tak — een wonder van effect —, en dien heb ik zelf ge-verfd... Die tak moet wat zakken, anders hangt de helm er zoo te kijk, veel lager.»

De regisseur hangt er zijn hoogen hoed op, kijkt op een afstand door zijn ooghaaren: »zaag nog maar een brok van dien tak af... Is die groote boom uit Amsterdam megekomen?»

»Nee, die was niet te vervoeren.»

De decorateur: »O, wij hebben achter boomen genoeg...»

De regisseur is weer met een vaartje de blokken opgehoud, die nu achter de rotsstukjes verborgen zijn, en op het hoogste punt staat hij fier als een veldheer. Nu worden al maar meer geweldige rotsen van achter de coulissen langzaam aangerold, dreigend hem te verpletteren; en met de handen als roeper voor den mond, schreeuwt hij, een stem als een leeuw: »Is die aansluiting voor het licht daarboven haast klaar?» En met zingt hij, pathetisch galmend: »Vaterrr, du?» — en dan schopt hij een rotsstuk om. »Ziet u, dat staat nog niet vast. Als Brünnhilde vanavond een schok van schrik moet krijgen, op 't zien van Wodan, dan moet ze daartegen-op kunnen springen...»

En weer de lucht in: »laat de wolken zakken!»

De decorateur verbetert: »'t neveldoek, dat sluierdoek.»

»Komt 't haast?»

Statisch daalt een grauwe nevel neer....

»Halt, niet lager. Haal 't nu weer op, en wacht u.»

De regisseur springt als een antilop de rotsen af, vliegt achter de coulissen. Daar is een bord met elektrische drukknopjes, en weer schreeuwt hij de lucht in:

»Als ik nu éénmaal schel, waarschuw ik u; tweede maal laat u 't zakken, derde maal haalt u. Teekent u dat even aan. Alla!»

Op 't sein zakken de wolken weer.

»Te langzaam,» — roept de regisseur — »nóg iets vlugger. Ho.»

En in eens staat hij weer boven. »Kunt u me goed zien door den wolksluier heen? — Mooi! — Zet u daar nog even een rots. — En nu opgepast. Zeg eris, hé, daarboven, man van 't licht, Jan, Piet, hoe heet je? mooi. Kees dan. Nu komt hier vanavond een vrouw te staan, zie je. En zodra ze hier is, moet je lichtstraal er ook zijn. Zet je licht dus vooruit op, maar hou je pet voor de lens, en is ze er dan je pet weg. — Alzoo....»

De regisseur weer van de rotsen af

»Taterata, taterata, ra, ra, ra,» trompettert hij, en met een vaart vliegt hij weer naar boven, en gilt »Licht!» —

't Blijft donker.

»Licht! zeg ik u.... Kómt 't nu haast, toe nu.... is 't er nóg niet,» En stampvoetend op de planken rotsblokken: »Gaaf dat vanavond óók zoo?... O, is uw koolspits stuk... 'k Hoop dat dat vanavond ook gebeurt....»

»Bent u klaar? Gelukkig!.... Kom Piet, u stelt Wodan voor, u komt vlug op, en blijft daar staan.»

Piet, de requisiteur, gaat voorzichtig naar boven met zijn winterjas aan en een grooten eachenez om; gedwee plaats hij zich boven op de rots, 't rechterbeen stijf vooruit gestoken, 't linker met een knie erin, één arm naar voren, de andere even ver naar achteren... bedenkt zich even, neemt bedeesn zijn hoedje af, en herstelt zijn pose....

»Piet, u is Wodan; ik ben Brünnhilde, ik kom op u af. — Opgepast... Ratatata, ra, ra.»

Hij springt op Piet los, die verschrikt, maar moedig blijft staan.

»Licht! Om godswil, geef dan licht waar blijft 't?... veel te laat, allemachtig... ik zie nóg niets!»

Plotseling wordt het bleke gelaat van den regisseur, glimmend van transpiratie, door een fellen witten lichtbundel beschenen....

»Achter het neveldoek dat licht, erachter; en dat ding hangt veel te laag... Haal die wolken nog wat op... toewat, tot ver boven mijn hoofd.... halt!»

Na nog tweemaal repeteeren is het licht in orde....

Een man in een blauwen kiel draaft angstig op: »De kraan van de stoommachine is gebroken-meheer...»

»Dan moet u 'm maken.»

»Ja maar, dat gaat zoo niet; 'k dien nu toch eerst wel een stukje te gaan eten.»

»U zorgt dat 't klaar komt, daarmee uit...»

»Piet, u af.»

»Nou, hé, daarboven, nou probeeren we 'n maal den bliksem. Die komt als Brünnhilde en Wodan weg gaan... Piet, ga mee; opgepast! Nu gaan we samen af... Bliksem! bliksem dan toch!»

'n Zachtvaardig geknetter klinkt boven, en kleine blauwe vonkjes springen over, heel hoog in de lucht....

»Dat bliksemen op die manier kunt u wel laten, of doet u 't maar voor uw eigen plezier... dat kunnen we met gaslicht nog beter.»

Maar op eens schiet een lichtflits uit en nóg een, en nóg een!

»Ozoo, nou is die bliksem daar goed, goed... heel goed... Maar wat doet u nou... u moet kalm bliksemen, heel kalm... juist. nu nog iets vlugger... En in 't derde bedrijf bliksemt u van links, begrepen?»

Nu kan het tweede bedrijf weg. Vlug komen de knechts met kleine verpotjes, en bij elk stuk merken zij de plaats met zwarte veegjes. Dan sleepen ze 't heele kunstige bouwwerk, dat wel een uur aan zetten kostte, in enkele minuten weer uit elkaar.

»Derde bedrijf! Maak wat af, alstublieft!»

Een lange magere man, in een dikke pool, met een bonten muts over zijn ooren getrokken, komt op:

»Meneer, hier was de koessier.»

»Er komen twee solisten vooruit; dus om half zes één rijtuig aan 't station. één om half zeven, en vier op den gewonen tijd.. Zult u ervoor zorgen?»

»Piet, gaat u eens naar beneden, naar die stoommachines kijken, ze moeten op straat staan, vlak bij den ingang, twee nu. Laat u de werklui even boven komen...»

Een vijfde gedeelte van den vloer van 't open terrein zakt weg.

»Hááá!» commandeert de regisseur schneidig.

En nu begint onder onze voeten, heel in de diepte, een hevige gestommel. De stoomgeleiding is tot onder 't tooneel genaderd; de uiteinden der buizen, in houten kokers gesloten, worden op het valluik gelegd, dat nu weer langzaam rijst, totdat de kokers gelijk zijn met den tooneelvloer, maar daarnaast blijft een vrij diepe geul over.

»Dat kan zoo niet blijven» — roept de regisseur — »'t zou al mijn Walküren hun mooie beenen kosten... Maar alla, een plank er schuins in, dan moeten ze daar maar aan wennen, en als ze zoo een eind de diepte ingaan, krijgt 't publiek meer idee van heuvelachtigheid... 't Zal er wat van hóóren, als ze zo komen repeteeren...»

Een naar beneden: »Denkt u eraan; dat de stoom niet te dicht mag zijn, want Brünnhilde heeft bloote armen...»

»Róód licht nu; kom!»

De man van 't licht stelt zijn booglamp met een scherp reflector tusschen de coulissen, en door roode glasplaten er voor te houden, kleurt hij de stralen.

»De boom!»

Een man draagt den reuzen-eik aan met 't grootste gemak, en als hij 'm neergezet heeft, trilt, wappert de schors. 't Is eenvoudig een groote lap van 'n grauwoort aard-appelenzakkengeod, gespannen om gebogen rieten, net als een nu reeds weer ouderwet-sche tournure, maar grilliger, hier een groote boog, daarboven een kleine, dan weer een wijdere, en voor de helen en knoesten nog met touwtjes ingeregelen....

De regisseur steekt zijn latje midden in den boom:

»Dat is het zwaard, en daar moet u een lichtstraal op richten... Veel te breed die straal... wacht...!»

Van een spijkerhuls scheurt hij een stuk karton af, prikt daar een gaatje in.

»Hier, zet dat vóór uw lens... Mooi, nu is 't goed. En Piet, hebt u de wolken mee-gebracht, en de beestenvellen...?»

»Meneer, ik moet kaarten hebben voor den gasfitter.»

»Die heb ik niet in mijn zak...»

»Ja, maar ze zijn er niet.»

»Haalt u dan maar wat bij een kruienier in de buurt; hier hebt u een du>beltje...»

't Derde bedrijf; de geweldige Walküren-rots wordt weggehaald; de plaatsen daárvan worden met róóde verf gemerkt....

En daarop wordt het eerste bedrijf gemaakt, de primitieve woning van Hunding, om den boom, die al staat, heen... Alleen nu nog maar een looverstukje als de kruin van den boom; dat komt uit de lucht zakken, en wordt vastgespijkerd om den stam... prachtig effect. De wanden, met deuren, vensters en al, met den haard zelfs, worden in drie stukken naast elkaar gezet, met klosjes bevestigd: klaar.

't Werken gaat steeds vlugger, de regisseur duwt en hamert en kroopt de touwtjes nu zelf mee vast. Dan plaatst hij de rustieke banken en de tafel, en hij spingt erop, om te zien of ze vast staan. Daarna worden al de stukken met boortjes in den vloer bevestigd....

Vlug boort hij even een gaatje in de deur, waardoor hij een touw haalt, aan de klink verbonden, om, als Sieglinde die weer vast mocht zetten, ze zelf te kunnen opendoen van achteren, wanneer Hunding moet opkomen.

't Openwaaien van de deur wordt gerepeteerd; dat gaat niet vlug genoeg, ze klemt, wordt wat bijgeschaafd.

»Laat nu uw lente even zakken!... Dat ding deugt niet. Halt, die is goed! Nu het maannacht-effect.»

Weer verhuist de projectielamp, nu naar schuin achter de deur. Een platform wordt hoog op zijn kant gezet, daarop een trap-ladder, daár de lamp op. En als juist het blauwigwitte schijnsel het lentedoek bestraalt, komt daardoorheen een oude werkvrouw binnenstappen, met een langen stoffier en een blik... Allermint verbaasd gaat ze lijzig tooneel opvegen, groote stofwolken opjagend.

»Dat licht komt véél te ver», roept de regisseur, — »'t schijnt nu net in de burger-meesterloge. Hooger nog! En haal 't scherm op...»

De leegte zaal staat wezenloos de woning van Hunding in, dood als een fotografie. En de regisseur kloutert van 't tooneel in 't orkest van daar over de balustrade heen in de uiterste loge, en lui, met de armen over elkaar in een stoel geleund, nu éven weelderig rustend, roept hij: »O, de maan schijnt hier altijd nog in, ik zie de lamp zelfs...»

Als 't eerste bedrijf goed in elkaar zit, is 't half zes. 't Kan nu zoo blijven staan voor de voorstelling...

»'n Telegram meneer!»

De directeur seint: Zorg voor vergrooting van het orkest.

De decorateur: »Wel; we zullen even een muur wegbreken.»

De man van den stoom: »De heele sannie zit nou in mekaar meneer. Non mag ik toch waarachies wel 's een stukkie gaan eten zeker; is dat werken!»

Als u maar zorgt dat 't klaar is.»

De regisseur loopt vervolgens in 't donker 'n doolhof van gangen en portalen door, om vlug te gaan dineeren.

Aan tafel kijkt hij om de vijf minuten zenuwachtig op zijn horloge, en als 't dessert juist opgedragen is, schiet hij zijn jas weer aan, hoed op... en draaft naar den schouwburg.

(S. II.)

Advertentiën.

Hôtel des Indes

MOLENVLIET. Telefoon No. 482. BATAVIA.

Dit eerste rang Hôtel munt uit door zijne luchtige kamers, uitmuntende tafel en vlugge bediening.

Billijke prijzen.

Met Familiën worden bijzondere arrange-menten getroffen. 248

DE VRIES & FABRICIUS,
BANDOENG.

Sigaren- en Wijnhandel Noordwijk.

J. GROENEVELD,
Noordwijk. Batavia.
Telefoon No. 342.

GEWAARBORGD ECHT EN ZUIVER
rechtstreeksche aanvoeren uit Griekenland.

Thinea (rood). Mont Enos (wit)
per heele fl. f 0.85, per 12 fl. f 9.50.

Moscato, Malvasier, Mavrodaphne
per heele fl. f 1.20; per 12 fl. f 13.—.

CORINTHO
per heele fl. f 1.30; per 12 fl. f 13.50.

Spaansche Wijn
p. 1/1 fl. p. 12 fl. p. 1/2 fl. p. 24/2 fl.
SHERRY SECO f 1.25 f 15.— f 0.75 f 18.—
ORO „ 2.— „ 24.— „ 1.10 „ 26.40
MOSCATEL „ 1.50 „ 13.—
MALVASIA „ 2.— „ 24.—
MALAGA „ 2.— „ 24.—

Likeuren Oolgaard en Zoon,
PERSICO, CREME DE VANILLE, CREME
DE NOYEAUX, CREME DE CACAO,
WITTE en ORANJE CURACAO,
WITTE ANISETTE
per 1/2 flesch f 1.50.
BARCELONA BRANDEWIJN . . . f 1.75
BESSENJENEVER . . . „ 1.75
WITTE PORTWIJN per 1/2 fl. f 1.25 en f 1.60

Zuiver bereide
FRAMBOZEN | **Limonade.**
CITROEN |
ROZEN |
VANILLE | **Stroop.**
CAPILLAIRE |
TAMARINDE |
ORGEADE |

COGNAC
van f 2.—, f 2.25, f 2.50 en f 2.75 de flesch.

Ruim voorzien van:
Hollandsche en Manila Sigaren,
SHAG-TABAK van de erven Wed. van Nelle.
HEERENBAAL-, PORTORICO- en VARINA
TABAK, RANO TABAK.
EGYPTISCHE-, MANILA- en THREE
CASTLES SIGARETTEN. 855

MAYPOLE ZEEP

verft elke kleur;
altijd voorraad.
Vraagt kleurkaarten bij:
alle voornamen tokohouders en bij de
agenten voor Nederl.-Indië,
ADMIRAAL & LE COMTE,
599 BATAVIA.

R. J. Schock & Co.
Opticiens, Mecaniciens, Horlogers,
Noordwijk — Batavia.

RONDE verdeelde EQUERRES met BOUS-
SÖLEN in verschillende afmetingen.
ACHTKANTIGE EQUERRES zonder bous-
sölen.
HOOGTEMETERS met KOMPAS en BA-
ROMETERS.
PEDOMETERS.
MEETKETTINGEN.
LOUPEN.
PASSER DOOZEN.
778 DRADENTELLERS.

f 35.—
Schrijfmachines „American”
wederverkoopters rabat.
ADMIRAAL & LE COMTE,
598 BATAVIA.

Hollandsche prijzen
J. SOET.

DE NIEUWE HOLLANDSCHE MODEZAAK
GANG PATJENONGAN BATAVIA.
Vlak bij Noordwijk Telefoon No. 357.
Beveelt zich aan voor de levering van
CHIQUE OPGEMAakte DAMESHOEDEN,
BLOEMEN, LINTEN, VEEREN, KANT,
KRAGEN, alle kleuren ZIJDE, KUNST-
BLOEMEN voor BOUQUETTEN, gekleurd
PAPIER voor BLOEMEN, enz. enz. Opmaken
DAMESHOEDEN f 1.50, KINDERHOE-
DEN f 1.—, FINE ODEURS in DIVERSE
SOORTEN. 550

STAM & WEIJNS.

Batavia.

Koks en Banketbakkers.

RESTAURANT.

PLATS DU JOUR van af half 12 tot 2 uur à f 1.50.

DINERS van af / 3.— per couvert.

Levering Déjeuners, Diners, Soupers ook buiten Batavia tegen zeer
billijke prijzen.

Alle gebakken, koude en warme schotels.

Eenig adres voor Caramels moux en Caramels au beurre.

553

Photografie Instantanée

C. JOHANNES — Bandoeng.
Portretten in alle formaten, Landschappen.
Reparatiën van uurwerken en alle instru-
menten. Speciale inrichting voor het enca-
dreeren van Schilderijen. 680

Onmisbaar voor
H. H. JAGERS & SPORTLIEFHEBBERS
zijn **ZAKVERBAND-ÉTUIS**
per stuk één gulden.
Wederverkoopters genieten rabat.
Eenige Importeurs:
ADMIRAAL & LE COMTE,
600 BATAVIA.

MUZIEKHANDEL
Mevr. M. C. Peeters,
Noordwijk — Weltevreden.

Steeds voorzien van de nieuwste
muziek-werken tegen europeeschen
prijs. Ruime collectie **viool-, gitaar-**
en cello-snaren; iedere maand nieu-
we aanvoer. 549

Hollandsche Sigaren

prima qualiteit,
aanbevolen merken:
NOVA f 4.— per 100 stuks
BANCO „ 4.25 „ 100 „
PICFEIN „ 4.50 „ 100 „
goedkoop en duurder merken steeds voorradig.
Eenige importeurs:
ADMIRAAL & LE COMTE,
596 BATAVIA.

Leesbibliotheek van de Loge St. Jan te Bandoeng.

Geopend elken Zaterdag-avond van 6-8 uur.
Eene groote verzameling Holland-
sche, Fransche, Engelsche en Duitsche
Romans; wetenschappelijke werken,
reisbeschrijvingen en werken over
Ned.-Indië.
De boeken worden in lezing afge-
staan tegen 5 Ct. per deel per week.
Men kan zich ook abonneeren voor
f 0.50 en f 1.— 's maands.
De Directeur,
C. J. VAN HAASSTERT.
275

CARBOLINEUM.

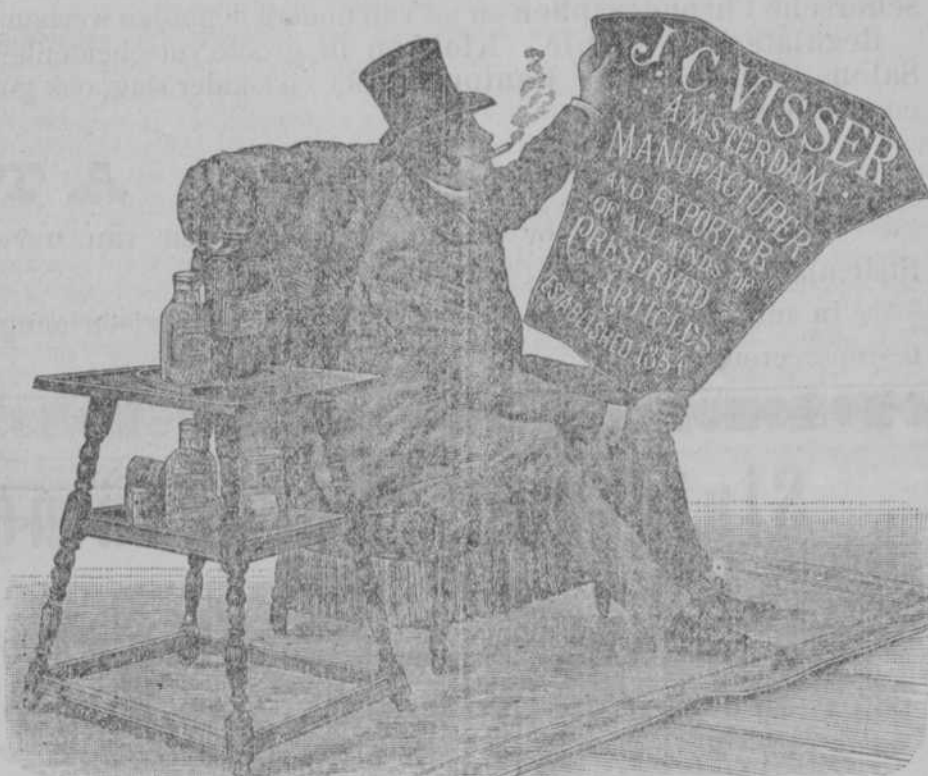
„KRIMPEN”.
Bederf- & Insecten-werend.
Goedkoop & beter
dan elke andere soort.
ADMIRAAL & LE COMTE,
606 BATAVIA.

SPOOR-HOTEL

tegenover het Station
TASIKMALAJA.
De ondergeteekende geeft aan het geachte
publiek kennis, dat zij den 15 a.s. een HOTEL
heeft geopend tegenover het Station.
Beleefd aanbevolen.
N.B. Ook verkrijgbaar eten buiten huis f 60.—
's maands.
688 **Mevrouw HÉLANT.**

J. C. Visser, Amsterdam

Verduurzaamde Levensmiddelen.
AMSTERDAM — HOLLAND

657

TOKO KETJIL.

Steeds voorhanden **BYOUTERIËN**, zuiver loopende **REGULATEURS**
en **HORLOGES.**

Doordat ondergeteekende alle mogelijke **fournituren** en **instrumenten**
heeft ontvangen is hij in staat de fijnste werken te repareeren, zoo wel
aan **BYOUTERIËN** als aan **HORLOGES** en **UURWERKEN.**

Aanmaken van de fijnste **broches, ringen** etc. geschiedt keurig
en billijk.

Steeds prachtige **PEKALONGAN-KAINS, TAFELLOOPERS** en **STOEL-**
KLEEDJES voorhanden.

Beleefd aanbevelend.

517

Achtend,
A. J. NEFKENS.

BANDOENG (TJITJENDO).

Werkplaats tot het repareeren van werktuigen.
Ondergeteekende belast zich tevens met het
aanleggen van **GASBUIZEN** voor **WATER-**
LEIDINGEN, aanmaak van **WATERRESER-**
VOIRS voor **BADEN**, enz.
689 **A. RIEDÉ.**

BANDOENG'S MELKHUIS.

Verkrijgbaar, bij **abonnement** à f 6.—
's maands per 1/1 flesch en per dag, **ZUIVERE**
RUNDERMELK
van **Europeesche Koeien.**
De flesschen zijn gecacheteerd.
325 **A. URSONE.**

A. F. SIEBRECHT,

Oud-opzichter der Genie,
beveelt zich aan voor het opmaken van pro-
jecten en begrootingen en het uitvoeren van
bouwwerken.
LIO MERDIKA,
BANDOENG.
431

Voor Heeren.

Pikant! Pikant!

BROUTILLES PARISIENNES . . . f 3.—
FEMMES DE THÉÂTRE. . . . „ 3.—
Y A DES DAMES . . . „ 3.—
LE PANORAMA PARIS S'AMUSE No. 2
f 0.50
RÊVES D'AMOUR . . . „ 0.50
LES REINES DE PARIS. . . . „ 0.50
NOS JOLIES ACTRICES . . . „ 4.50
à la Mer
NOS BAIGNEUSES. . . . „ 2.80
bij **DE VRIES & FABRICIUS,**
Uitgevers Bandoeng.

DE ALGEMEENE SPAAR- en DEPOSITOBANK

te Noordwijk (Weltevreden).
Spaarbankrente 3.6 pCt. 's jaars.
Depositorente 4.2 „ „
Vraagt Statuten en Huishoudelijk
Reglement. 717

Horlogerie, Byouterie.

Eenige directe importeur der zoo beroemde horloges van de American Waltham Watch Comp.
WALTHAM MASS U. S. A.

Horlogerie.

Byouterie

Steeds

voorhanden.

Gouden, Zilveren en Nickelen-Horloges in alle mogelijke genres
zoowel voor Dames als Heeren.

Chronometers, Waltham Horloges, Repetitie Horloges à la
minute, Engelsche Patent Levers, Patent London Horloges, Zwit-
schersche Chronographen en tal van andere degelijke werken.

Regulateurs Pendule, Klokken in groote verscheidenheid voor
Salons, Fabrieken en Kantoren, met en zonder slag, ook gongslag
en met muziek.

Alle uurwerken worden vóór de aflevering nauwkenrig gerepasseerd
en gereguleerd, en onder de volste Grantie afgeleverd.

Brillanten, Gouden en Zilveren Colliers, Armbanden, Broches,
Kabaai-Garnituren, Glwangs, Oorbellen, Kapspelden, Dames,
Heeren en Kinderringen, Horlogekettingen, voor Dames en Heeren,
Medaillons, Hemds- en Manchetteknoopen, Charivaries, Schrijfgar-
nituren, enz. enz. (Te veel om te specificeren).

Prachtig assortiment Tafelzilver, met en zonder Kristl.

ATELIER.

Voor reparatiën voor alle mogelijke soorten van uurwerken, waarvoor steeds één jaar gegarandeerd wordt (Europeesche specia-
liteiten).

In mijn Goudsmidsatelier worden alle Bijouterieën aangemaakt, en bestaat er gelegenheid, alles op dit gebied voorkomende degelijk
te repareren.

613

Sluisbrug, Heropening Hôtel voorheen Gavadino.

Kamers te bespreken aan het Hotel, te betrekken 1 Februari.

Het mooist gelegen Hotel van Batavia,

over het station Noordwijk, aan de tram, twee minuten van het Postkantoor Weltevreden
en 5 minuten van de Societeit Concordia.

Te koop EEN PETROLEUM MOTOR 9 Pk. met bijbehorend ijzeren onderstel om op te monteeren en te vervoeren. De motor is nog niet ontpakt.

712

Te bevragen bij den eigenaar P. R. VAN DUINEN.

VAN ARCKEN & Co.

BATAVIA & SOERABAJA,

Ontvangen:

STELLEN ZILVEREN (hollandsche keur) COUVERTS (lepels en vorken), GROOT
KOFFIE- en THEESERVIES met bouilloir.

Nieuw soort Servetbanden, ZILVEREN NOTITIE BOEKJES MET EMAILLE,
ZILVEREN- en GOUDEN BEURSIJES, ZILVEREN CACHETTEN voor HEEREN en
DAMES.

Stellen Gouden Hemds- en Manchetknoopen, Daspelden, enz.

STAANDE LAMPEN VOOR ELECTRISCH LICHT (TEVENS VOOR PETROLEUM

Graveer Inrichting.

VERVAARDIGEN ALLE SOORTEN van KOPEREN STEMPELS en GRAVURES
met elke gewenschte lettertype. — Groote, kleine, ronde en ovale ambt- en notarisstempels
met Ned. Wapen voor inkt en lak per stuk f 15.—

ATELIER VOOR:

REPARATIËN van BIJOUTERIËN, GOUDEN- en ZILVEREN VOORWEEPEN.
VERVAARDIGEN van RINGEN, OORKNOPPEN, BROCHES, ARMBANDEN, enz.,
enz. met fraaie zetting voor brillanten in billijke prijzen.

Horlogemakerij

repareeren van SCHEEPSCHRONOMETERS en FIJNE UURWERKEN. 216

In den BOEKHANDEL en ter DRUKKERIJ van *De Vries en
Fabricius* te Bandoeng is verkrijgbaar het pas verschenen werk:

ONZE OOST

DOOR

Een Oudgast

uitgever J. A. SLEESWIJK, Amsterdam

afgehaald f 1.80 franco per post f 2.—

MAINTZ & Co.

Eenige Importeurs van

VICTORIA-WATER.

TAFELDRANK

van H. M. de Koningin Regentes,

ATTEST.

Op verzoek van het bestuur der „VICTORIA BRON” te Oberlahnstein en na de
bezigting der Mineraalbron, zoowel als van alle inrichtingen aan het etablissement dezer
vennootschap, verklaart de ondergeteekende, Burgemeester der stad Oberlahnstein, in
zijne kwaliteit als voorschreven, dat dit Mineraalwater zonder eenige bijvoeging van zout
noch afscheiding van ijzer, direct uit de bron, onder bijpersing van koolzuur dat uit den
bronbodem opstijgt, gevuld wordt.

OBERLAHNSTEIN, 6 Mei 1880.

(L. S.)

De Burgemeester,
REUSCH.

H.H. afnemers worden beleefd verzocht steeds op den naam „VICTORIA-BRUNNEN”
te willen letten, aangezien er ook een kunstmatig gefabriceerd spuitwater onder een eenigs-
zins gewijzigd vlaggenmerk in den handel wordt gebracht.

741

BOUT & Co's Sigaren.

overtreffen alle tot nog toe bekende merken in
geur en smaak.

Generaal Agent,

J. SOET, Batavia,

552